

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 6.11.2009
СОМ(2009) 623 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**Съставни елементи на едно ново партньорство между ЕС и отвъдморските страни
и територии (ОСТ)**

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Отвъдморските страни и територии¹ (ОСТ) са асоциирани към Европейската общност чрез режим, който почива на разпоредбите от част IV от Договора за ЕО и на подробни правила и процедури, понастоящем определени в Решението за отвъдморско асоцииране от 27 ноември 2001 г.² В основата на решението на Съвета от 2001 г. обаче стои подход, аналогичен на този при сътрудничеството между ЕС и страните от АКТБ, въпреки че между страните от АКТБ и днешните ОСТ съществуват значителни различия. За да постави началото на открита дискусия за заместването на този подход от подход, който е пригоден към специфичните потребности на ОСТ, техният потенциал и специалните им отношения с ЕС, на 25 юни 2008 г. Комисията прие Зелена книга относно бъдещите отношения между ЕС и отвъдморските страни и територии.³

В настоящото съобщение се прави преглед на резултатите от обществената консултация, чийто старт даде тази зелена книга, и се представя гледната точка на Комисията по основните съставни елементи на едно ново партньорство между ЕС и ОСТ, които трябва да бъдат в центъра на вниманието на по-нататъшните усилия през 2011—2012 г. за замяната на сега действащото Решение за отвъдморско асоцииране след изтичането на 31 декември 2013 г. на неговия срок на прилагане.

Становището на Комисията е, че специалните отношения между ЕС и ОСТ следва да се отдалечат от подхода на класическото сътрудничество за развитие и да се ориентират към реципрочно партньорство в подкрепа на устойчивото развитие на ОСТ и утвърждаване на ценностите и стандартите на ЕС извън него. С оглед на отзивите, получени по време на обществената консултация, най-вече от самите ОСТ и от четирите държави-членки, с които те са свързани (Дания, Франция, Нидерландия и Обединеното кралство), Комисията счита, че акцентът трябва да бъде върху засилване конкурентоспособността и устойчивостта на ОСТ, както и върху сътрудничеството им с други партньори, като винаги и навсякъде се отчита фактът, че ОСТ са много различни една от друга.

2. ОБЩЕСТВЕНА КОНСУЛТАЦИЯ ОТНОСНО БЪДЕЩИТЕ ОТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ЕС И ОСТ

Със зелената книга беше даден старт на обществена консултация, която продължи от 1 юли до 17 октомври 2008 г.⁴, като на 3 октомври 2008 г. Комисията организира в Брюксел конференция на заинтересованите страни⁵, на която да бъдат представени проблемите, повдигнати в зелената книга. Освен това Комисията, ОСТ и държавите-

---

¹ Пълният списък на тези страни и територии е даден в приложение II към Договора за ЕО. В съответствие с желанието на правителството на Бермудските острови обаче режимът за асоцииране никога не е бил прилаган спрямо Бермудските острови.

² Решение 2001/822/ЕО на Съвета от 27 ноември 2001 г., ОВ L 314, 30.11.2001 г., стр. 1. Решение, последно изменено с Решение 2007/249/ЕО на Съвета (ОВ L 109, 26.4.2007 г., стр. 33).

³ COM(2008) 383 окончателен.

⁴ <http://ec.europa.eu/development/how/consultation/index.cfm?action=viewcons&id=3841>

⁵ http://ec.europa.eu/development/geographical/regionscountries/regionscountriesocts_en.cfm

членки, към които те са свързани, обсъдиха зелената книга и на 28 и 29 ноември 2008 г. по време на годишния форум на ОСТ⁶.

От становищата, представени в отговор на зелената книга, както и от дискусиата по време на конференцията на заинтересованите страни и от форума на ОСТ за 2008 г. стана ясно, че между пряко засегнатите страни има консенсус по редица въпроси⁷ от общ характер. По общо мнение сегашното съсредоточаване на отношенията между ЕС и ОСТ върху борбата с бедността вече не отговаря на реалността в ОСТ и следва да бъде заместено от нов подход. В основата на новата логика следва да бъдат уникалните отношения между ОСТ и ЕС. Същевременно следва подобаващо да се отчита спецификата на отделните ОСТ, по-специално тяхното икономическо и социално развитие, различията между тях, степента им на уязвимост, а също и екологичната им важност. Новият подход следва също така да се стреми да укрепва устойчивостта и да повишава конкурентоспособността на ОСТ, особено по отношение на регионите, от които те са част. Сред ключовите послания трябва да бъде и това, че като аванпостове на Европа на другите континенти на ОСТ следва да се гледа като на актив, а не като на товар.

Голяма част от изразилите мнението си в консултацията наблягат на това, че солидарността между ЕС и ОСТ трябва да се основава на факта, че всички жители на ОСТ са принципно⁸ и граждани на ЕС като лица, имащи гражданството на държавата-членка, свързана със съответната отвъдморска страна или територия, както и на тесните връзки, резултат от обща история и общи конституционни традиции. Застъпва се тезата, че в центъра на новото асоцииране трябва да бъде потенциалът на ОСТ, а не борбата с бедността, като същевременно се работи за преодоляване на уязвимостта на ОСТ. Според част от участниците в консултациите това означава също така, че ОСТ не следва занапред да „губят“ финансова помощ от Общността и че достъпът им до финансиране като цяло следва да се улеснява.

Обществената консултация потвърди също така наличието на предизвикателства за ОСТ и потенциал у тях от екологична гледна точка и взаимния интерес на ЕС и ОСТ в тази област. Много от участниците сочат важността на ОСТ и на тяхното голямо биоразнообразие за глобалното екологично наследство. Те изказват и мнението, че ОСТ биха могли да се разглеждат като лаборатории за изследване на ефекта от изменението на климата или като опитно поле за пилотни екологични проекти. Голяма част от заинтересованите страни предлагат да бъдат предоставяни цели — но допълнителни — средства за опазване на околната среда в ОСТ и за борбата с изменението на климата и ограничаване на рисковете от природни бедствия.

Като цяло се настоява за повече „партниране“ между ЕС и ОСТ, но участниците, които дават информация за реалните отговорности, които ще произтекат от него за ОСТ, са

---

⁶ http://ec.europa.eu/development/geographical/regionscountries/regionscountriesoctsforum_en.cfm

⁷ Без да се пренебрегват собствените становища, изказани от отделните участници в консултацията, които не са анализирани поотделно в настоящото съобщение.

⁸ В съответствие с член 17 от Договора за ЕО всяко лице, което притежава гражданство на държава-членка, е гражданин на Съюза. На практика всички граждани на Гренландия и на френските и нидерландски ОСТ имат автоматично и гражданство на държавата-членка, с която е свързана ОСТ, и поради това са граждани на ЕС. Считано от 21 май 2002 г. гражданите на всички британски ОСТ са и британски граждани, като имат правото да се откажат от това гражданство и да останат само граждани на британска отвъдморска територия.

малобройни. От друга страна, в много от отзивите се призовава за по-добро отчитане на ОСТ и дори за по-прякото им ангажиране в разработването на политиките на ЕС в области, които най-вероятно ще ги засегнат.

В няколко от отзивите се посочва необходимостта ОСТ да получат подкрепа, за да станат по-конкурентоспособни, например чрез създаването на центрове за върхови постижения, засилването на регионалното сътрудничество и регионалната интеграция, укрепване на ролята, която ОСТ биха могли да имат като аванпостове на ЕС в своите региони, опростяването на правилата за произход и на санитарните и фитосанитарните изисквания за внос в Общността и т.н. Въпреки че на регионалното сътрудничество се отдава голямо значение, впечатлението е, че степента на участие на ОСТ в процесите на регионална интеграция (там, където тя е възможна) зависи от реалните предимства, които извлича от това всеки от участващите партньори.

В почти всички отзиви се настоява за нова рамка, която е способна да отчете различията между отделните ОСТ. Акцентира се върху различното положение на различните ОСТ — по-специално по отношение на търговията. Оттук проличава, че силно се настоява за повече гъвкавост, чрез която да може да се отговори на специфичните предизвикателства, пред които е изправена дадена ОСТ. Няколко участници, призоваващи за по-голямо разграничаване, обаче същевременно подчертават необходимостта да бъде запазена последователната обща рамка за всички ОСТ.

3. НОВО ПАРТНЬОРСТВО МЕЖДУ ЕС И ОСТ

В съответствие с целта, която преследва асоциирането на ОСТ с Общността по силата на член 182 от Договора за ЕС, логиката на Решението за откъснато асоцииране от 2001 г. трябва да бъде заменена от по-съвременен подход, при който се отчита по-специално съществуващият между ОСТ и държавите-членки, с които те са свързани, консенсус относно това, че солидарността между ЕС и ОСТ следва да се основава на уникалността на отношенията между тях и на принадлежността им към едно и също европейско „семејство“.

В това отношение Комисията е на мнение, че като цяло асоциирането трябва да се мотивира от това да се гарантира устойчивото развитие на ОСТ, както и да се даде принос за утвърждаване на ценностите и стандартите на ЕС на останалите континенти. От друга страна необходимата солидарност на ЕС с жителите на ОСТ, които по принцип като граждани на свързаните с ОСТ държави-членки са и европейски граждани, предполага, че ЕС следва да насърчава устойчивото развитие на ОСТ в неговите икономически, социални и екологични измерения. Същевременно специалните отношения между ОСТ и ЕС, както и фактът, че ОСТ са разположени по всички краища на света, могат да превърнат тяхното асоцииране с ЕС в предпочитан канал за утвърждаване на ценностите и стандартите на ЕС във възможно най-широк географски периметър. Поради това Комисията счита, че в бъдещите отношения следва да има повече реципрочност и те да се основават на взаимни интереси.

Предвид тази нова мотивация бъдещото асоцииране следва да се стреми да повиши конкурентоспособността и издръжливостта на ОСТ и да активизира в регионите, в които се намират ОСТ, сътрудничеството между ОСТ и други партньори от и извън ЕС.

За тази цел вече не са необходими днешните отношения — донор и получател на помощи, а нова рамка на сътрудничество.

Вътрешните политики на Общността, и по-специално регионалната ѝ политика предлагат интересни примери в това отношение. Това не означава, че тези политики или части от тях трябва да се изпълняват в ОСТ във вида, в който са, или че периметърът на тези политики трябва да обхване и ОСТ. Напротив — подробните правила и процедури за асоциирането на ОСТ с Общността следва и след 2013 г. да продължат да се основават на член 187 от Договора за ЕО, но следва да почерпят вдъхновение от успешните формули, използвани при провеждането на вътрешните политики на Общността.

В това отношение е особено важен фактът, че регионалната политика на Общността се прилага за всеки един от общо 271 региони в ЕС, т.е. тя представлява единна рамка, която обаче е способна да отговори на силно изразената специфика на различните региони. Освен това специално внимание следва да се обърне на стратегията на ЕС към най-отдалечените региони, която е следствие от един глобален и последователен подход, възприет във всички общностни политики.

За да еволюират сегашните отношения между донор и получател на помощи към едно ново партньорство, е необходима промяна в начина, по който ОСТ получават финансова помощ след 2014 г., независимо от това какви са дискусиите за бъдещата финансова рамка. Един от източниците на идеи в това отношение биха могли да бъдат структурните фондове и по-специално стратегическият подход към политиката на сближаване и тематичната и финансова концентрация в сегашния програмен период, която е следствие от него. Освен това в съответствие с преобладаващата в момента практика финансовата помощ от Общността за ОСТ следва да бъде само съфинансиране на програмите. Приносът на самите ОСТ или на свързаните с тях държави-членки несъмнено гарантира ангажираността на ОСТ с програмите.

Независимо от преждеказаното Комисията признава, че запазването на подхода за борба с бедността може да бъде оправдано в някои ОСТ, като се има предвид, че в момента част от ОСТ отговарят на изискванията за получаване на официална помощ за развитие⁹. Действителните нужди в сферата на развитието във въпросните ОСТ следва да бъдат оценени спрямо тези на другите получатели на помощи от ЕС и да бъде изготвен съответният списък. Следователно Общността трябва да отпуска помощи за развитие само на много малък брой ОСТ, а евентуално и на нито една ОСТ. Разбира се това следва да няма отношение към правата на ОСТ да бъдат допускани до други форми на финансово подпомагане в полза на постигането на целите на асоциирането между ЕС и ОСТ.

3.1. Три основни цели, адаптирани към спецификата на ОСТ

3.1.1. Повишена конкурентоспособност

Повишаването на конкурентоспособността в ОСТ следва занапред да бъде една от основните цели на асоциирането им с ЕС. Насочвайки се към движещите фактори на конкурентоспособността — образование и професионална квалификация, технологичен

---

⁹ Ангилла, Майот, Монтсерат, Света Елена, Търкс и Кайкос и Уолис и Футуна.

напредък и иновации, информационни и комуникационни технологии, макроикономическа стабилност, върховенство на закона, добро управление (включително в данъчното облагане), прозрачни и добре работещи институции и солидна рамка от политика за подкрепа на малките и средните предприятия, по-специално за внедряването на технологии и за инвестиционни проекти — ОСТ биха могли да увеличат потенциала си да станат регионални центрове на върхови постижения. В това отношение важна роля има целенасоченото сътрудничество на бизнес средите.

3.1.2. Повишаване на устойчивостта

Втората главна цел следва да се заключава в това да бъде преодоляна уязвимостта на ОСТ, а не както понастоящем — бедността в ОСТ. В отзивите по зелената книга се изтъква, че сегашният подход на традиционно сътрудничество за развитие няма капацитета да разреши истинските предизвикателства, пред които са изправени ОСТ. Да бъде засилена издръжливостта на ОСТ е от основна важност, също и поради това, че уязвимостта на ОСТ затруднява развитието на техния потенциал.

Без да се пренебрегва специфичната ситуация на най-слабо развитите ОСТ, занапред асоциирането следва да се съсредоточава върху това да увеличи капацитета на ОСТ да се справят с икономическите сътресения, енергийната зависимост и екологичните предизвикателства, както и с крайната си уязвимост към природни бедствия.

3.1.3. Насърчаване на сътрудничеството

Насърчаването на сътрудничеството между ОСТ и останалите партньори следва да бъде третата основна цел, която асоциирането да преследва занапред. Сътрудничеството не само консолидира устойчивото развитие на ОСТ, но е и от основно значение, за да могат ОСТ да спомогнат за утвърждаване на ценностите и стандартите на ЕС на другите континенти и по-специално в съседни на ОСТ страни.

В контекста на днешните процеси на регионална интеграция в регионите на АКТЬ и на споразуменията за икономическо партньорство (СИП) между ЕС и регионите на АКТЬ интегрирането на ОСТ в регионалните и световни пазари и активното им сътрудничество с други партньори, винаги когато това е възможно, е от жизненоважно значение за тяхното устойчиво развитие и за способността им да се възползват истински от глобализацията и да намалят до минимум отрицателното ѝ влияние. Засиленото сътрудничество следва също така да увеличи капацитета на ОСТ да преодолеят своята уязвимост, например чрез икономии от мащаба, регионални инициативи за ограничаване на риска от природни бедствия или трансгранично опазване на околната среда. В допълнение то може да направи по-интензивен културния обмен и да доведе до по-добро взаимно разбирателство, зачитане на различията и утвърждаване на основните ценности. Благодарение на него експертните познания от ОСТ могат да изиграят своята роля в подкрепата, която ЕС оказва на развиващите се страни.

3.2. Принципи и оси на сътрудничество, чрез които ще се прояви новият подход

За постигането на представените по-горе три цели, които до голяма степен са взаимно свързани, Комисията набеляза принципи и оси на сътрудничество. Важността им за

отделните страни не е непременно една и съща и те следва да се разглеждат в контекста на специфичното положение на отделната ОСТ. Освен това независимо от това каква е следващата финансова рамка, въпросът как Общността може най-добре да предоставя техническа и финансова помощ за постигане целите на асоциирането трябва да бъде разгледан, като се обърне достатъчно внимание на координирането с финансовите инструменти за съседните най-отдалечени региони, държавите от АКТБ и имащите отношение трети държави. В допълнение може да се постави въпросът дали ОСТ биха били обхванати по-добре от хоризонтални общностни програми, до които имат достъп по принцип, по подобие на прякото или непряко обхващане на най-отдалечените региони в някои случаи (например конкретната програма за изграждане на капацитет по Седмата рамкова програма за научни изследвания).

Освен това, тъй като ОСТ често изтъкват трудностите, които срещат поради ограничения капацитет, който имат поради малките си размери, те и свързаните с тях държави-членки следва да поставят като свой приоритет разрешаването на тези проблеми — ако е необходимо, с подкрепата на ЕС. В същия дух ОСТ (и/или свързаните с тях държави-членки) следва да си осигурят необходимия капацитет за следене на процесите в политиките на ЕС и за събиране на статистическите данни, които са от основно значение за поставянето на цялостна диагноза на социалното, икономическото и екологичното положение в ОСТ с цел последващо разработване на съответните политики и стратегии.

3.2.1. Центрове за върхови постижения и експертен опит

Бъдещото асоцииране следва да даде стимули за разработването на рамка, в която да се осъществи стратегия за бъдещ растеж, почиваща на ясно посочените предизвикателства и възможности пред ОСТ в региона и разработена с участието на публичните органи, частния сектор и гражданското общество.

След като бъдат определени сравнителните преимущества на ОСТ, бъдещото асоцииране следва да осигури начини ОСТ да доразвият тези преимущества и най-малкото да достигнат стандартите на ЕС, за да могат да споделят постиженията и натрупания експертен опит с други ОСТ, съседни държави и по-специално с развиващите се държави между тях, както и с други заинтересовани партньори. Постиганията и опитът след това могат при необходимост да бъдат споделяни и с ЕС.

3.2.2. Правила и стандарти на ЕС

Освен да утвърждава ОСТ като центрове на върхови постижения бъдещото асоцииране следва да насърчава всички ОСТ и да ги подпомага (финансово или по друг начин) да приведат местното законодателство в съответните области до нивото на постиженията на правото на Общността, там където това още не е факт. Тези промени в законодателството следва винаги да бъдат на доброволни начала. Те могат да осигурят съблюдаване на по-строги стандарти за опазване на околната среда, по-благоприятен бизнес климат, увеличен капацитет за износ (напр. чрез промени в санитарните и фитосанитарните стандарти) и т.н. По отношение на икономическото сътрудничество при стоките и услугите актуализирането на местното законодателство както и помощта за адаптирането на операторите към новата рамка ще намали различията в регулаторните уредби и нетарифните бариери, ще стандартизира митническите формалности и ще улесни регионалната и международната търговия, в т.ч. и с ЕС. По отношение на данъчната сфера всички ОСТ вече се ангажираха с международни

стандарты за прозрачност и обмен на информация, чието бързо въвеждане в действие е от основно значение за осигуряване на равни условия в данъчната сфера и за безпроблемната работа на данъчните системи¹⁰.

Актуализацията на местното законодателство би могла да превърне ОСТ в „пример“ за техните региони и по този начин да допринесе, в рамките на едно партньорство с повече реципрочност, за утвърждаване на ценностите и стандартите на ЕС. Трябва да се подчертае обаче, че доброволното приемане в ОСТ на правилата и стандартите на ЕС за дадена сфера не е еквивалентно на интегриране на ОСТ в съответната политика на Общността. Освен това то не бива да се превръща в пречка за развитието на регионалната интеграция, в случай че тя е част от политиката на ОСТ.

Въпреки че бъдещото асоцииране на ОСТ не следва да предполага пряка приложимост на дадена общностна политика към ОСТ, може да се разсъждава как една ОСТ, която доброволно е приела достиженията на правото на Общността в дадена област, би могла по някакъв начин да участва повече в диалога относно последващото развитие на съответната общностна политика, без това да накърнява ролята на държавите-членки в процеса на вземане на решения. Бъдещото асоцииране би могло да съдържа механизми за политически диалог, които да стъпват върху съществуващите принципи и практики, в които са въплътени тристранните отношения между Общността, ОСТ и държавите-членки, с които те са свързани, както и върху връзката между ОСТ и свързаните с тях държави-членки.

3.2.3. Околна среда и природни бедствия

Една от целите на политиката на Общността за околната среда е да прокара мерки на международно ниво за справяне с регионални и световни екологични проблеми. В тази политика вече е отчетена стратегическата важност на ОСТ в това отношение: ОСТ са включени в планове за действие за защитата на биоразнообразието или противопоставяне на изменението на климата. Освен това ОСТ разкриват голям потенциал за задълбочаване на научните познания в световен мащаб за биоразнообразието, морската среда и морските ресурси.

В съответствие с отзивите по зелената книга и отчитайки посланието, с което излезе Реюнион¹¹, Комисията е готова да разгледа заедно с ОСТ и държавите-членки, с които те са свързани, като привлече за участие и гражданското общество, предложения, които биха могли да помогнат на ОСТ да тръгнат по пътя на устойчивото развитие (постигне на по-екологосъобразна икономика) и да изпълнят редица мерки за околната среда (напр. адаптиране към изменението на климата, създаване на мрежи на защитените райони, екологични оценки, управление на отпадъците, възобновяема енергия).

Намаляването на риска от бедствия също е основен приоритет, отговор на който една ОСТ не може да даде сама. Мерките са много по-ефективни, когато са на регионално или на още по-високо ниво. Без да накърняват действията на заинтересованите държави-членки по включване на ОСТ в регионални или международни планове, ЕС

---

¹⁰ Вж. съобщението на Комисията от 28 април „За насърчаване на доброто управление в областта на данъчното облагане“ (COM(2009) 201 окончателен).

¹¹ По време на конференцията „Европейският съюз и неговите отвъдморски територии — стратегии за борба с изменението на климата и загубата на биоразнообразие“, състояла се на о. Реюнион от 7 до 11 юли 2008 г. под егидата на френското председателство на ЕС.

следва да спомогне за това регионалните организации да не пропускат ОСТ, както и за това съображенията във връзка с ОСТ да бъдат отчитани в регионалните или глобални стратегии в тази сфера. Подкрепата от ЕС за намаляването на риска от бедствия в ОСТ¹² не се основава само на солидарността с ОСТ, а е начин ЕС да се ползва от опита на ОСТ с цел постигане на по-добро намаляване на риска от бедствия в ЕС или в развиващите се страни.

3.2.4. Връзки с останалите части на света

Несъмнено сравнителната изолация, в която се намират ОСТ, представлява крупно предизвикателство за повечето, ако не и за всички ОСТ. Същевременно двупосочните връзки са от основно значение като стимул за по-нататъшно икономическо развитие и за консолидиране на конкурентоспособността чрез сътрудничество с други партньори, били те в регионите на ОСТ или в ЕС. Поради това бъдещото асоцииране следва да отделя специално внимание на това да насърчава ОСТ и по-специално най-изолираните сред тях да работят по проблемите на своята достъпност и да развиват информационните и комуникационните си технологии.

След като бъде подобрена достъпността на една ОСТ, могат да бъдат проучвани и пътищата за стимулиране на по-активното използване на усъвършенстваните съоръжения за двупосочна връзка. Създаването на изкуствени схеми обаче трябва да се избягва. В тази връзка Комисията е готова също така да проучи по какъв начин ОСТ могат да развият и/или подобрят използването на морските пристанища и летищата както и на складовата база и инфраструктурата за претоварване по начини, различни от процедурата за претоварване съгласно член 36 от сега действащото Решение за откъдморско асоцииране, тъй като към момента няма данни, че тази процедура има някаква истинска практическа стойност.

Ясно е, че подобряването на достъпността на ОСТ е от основно значение за стимулиране на сътрудничеството между ОСТ, съседните им държави, ЕС (в т.ч. и най-отдалечените региони) и останалите имащи отношение партньори. Сътрудничеството не само ще спомогне за намирането на решения на общите предизвикателства, но е от същностно значение и за ролята на ОСТ като стратегически аванпостове на ЕС. В това отношение особен потенциал за трансфер на технологии има сътрудничеството между бизнес средите, например в туризма, възобновяемата енергия или аквакултурите.

3.2.5. Търговия и икономическо сътрудничество

Бъдещите разпоредби относно търговията и икономическото сътрудничество с ОСТ следва да запазят предоставяните в момента на ОСТ нерещипрочни тарифни преференции. Това обаче не следва по никакъв начин да повлияе на евентуално необходимите преразглеждания, например по отношение на процедурата за претоварване, правилата за произход и разпоредбите за кумулиране, включването на разпоредба относно прилагането на тарифните преференции в случай на измами или нередности¹³, нито на ефекта от решението на която и да било от ОСТ (с подкрепата на съответната държава-членка) да бъде включена в специалните преференциални договорености между Общността и други партньори от региона, към който принадлежи

¹² Вж. Стратегията на ЕС за подкрепа на ограничаването на рисковете от бедствия в развиващите се страни (СОМ(2009) 84 окончателен), в която са обхванати и ОСТ.

¹³ По смисъла на общата система от преференции и на СИП.

тя, например СИП¹⁴. Подобен избор би довел и до това търговските отношения между съответната ОСТ и Общността да станат реципрочни.

Тъй като търговската обстановка около ОСТ и тяхното привилегировано положение в търговската политика на ЕС се променя вследствие на многостранната либерализация и на СИП с регионите в АКТЬ, Комисията желае да изтъкне важността на това ОСТ да се интегрират на регионалните и световните пазари и това да бъде в допълнение на другите средства за повишаване на конкурентоспособността на ОСТ и постепенно преодоляване на тяхната уязвимост. Поради това ОСТ от региона на АКТЬ бяха поканени да заявят позициите си относно различните СИП. Пълна регионална интеграция с държавите от АКТЬ обаче следва се преследва само ако всеки един от партньорите е съгласен с нея. Затова бъдещото асоцииране следва да бъде способно да отчита различията между ОСТ, които могат да бъдат резултат на техния избор или, в случая на най-изолираните ОСТ, следствие от тяхното местоположение.

Във всеки случай ОСТ трябва да продължат да изпълняват съответните задължения, наложени на трети държави по отношение на търговията, тъй като те не представляват част от единния пазар. Бъдещото асоцииране следва обаче да улесни ОСТ при спазването на тези задължения, като ги насърчи и им помогне да актуализират вътрешните си стандарти.

Комисията също така подкрепя модернизирването на правилата за произход за ОСТ. Предвид настоящия процес на реформи и важността на опростяването, прозрачността и управляемостта, подобна модернизация би могла да създаде комплекс от правила за произход, които са специфични за ОСТ и които принципно биха се прилагали във всички ОСТ. Някои ОСТ обаче могат да предпочетат вместо тях да прилагат правилата, които вече са в сила за търговията между техните съседки — държави от АКТЬ, и ЕС, за да могат да запазят възможността за кумулиране на произхода от ОСТ и АКТЬ за своя регион.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Комисията подкрепя внасянето на значителни промени в подхода към асоциирането на ОСТ с ЕС. Те следва да отразяват факта, че отношенията между ОСТ и ЕС са единствени по рода си, доколкото ОСТ и ЕС са неразривно свързани помежду си, въпреки че ОСТ не са част от ЕС. Така следва да се постигне партньорство, което почива на взаимни интереси, реципрочност, права и задължения. В този контекст солидарността на ЕС с ОСТ следва да гарантира устойчивото развитие на ОСТ, като засили тяхната конкурентоспособност и намали тяхната уязвимост, а ОСТ от своя страна следва да допринесат за разпространяването на европейските ценности.

---

¹⁴ СИП между ЕС и държавите от Карибския форум вече позволява към споразумението да се включват и ОСТ. Ако дадена ОСТ и нейната държава-членка пожелаят това, Комисията би се съгласила да включи ОСТ в съответното СИП.

С цел да подпомогне изграждането на нова стратегия на ЕС към ОСТ Комисията възнамерява да проучи задълбочено по-специално следните въпроси преди да излезе с предложения за ново решение за отвъдморско асоцииране.

- Основни предизвикателства и възможности за всяка ОСТ в нейния регионален контекст, а също и сравнителни предимства, стратегически потенциал и настояща конкурентоспособност на всяка ОСТ в светлината на създаването на благоприятна среда за бизнес сътрудничество и изграждане на капацитет;
- Степен на съответствие между местното законодателство във всяка ОСТ и достиженията на общностното право в съответните сфери на политика;
- Възможни начини за подобряване достъпността на ОСТ, в т.ч. с помощта на информационните и комуникационните технологии (ИКТ);
- Ефект от регионалната интеграция и глобализацията за ОСТ и перспективи за тяхното постигане;
- Утвърждаване на по-тясно сътрудничество в екологията, в т.ч. и по отношение на изменението на климата, опазването на биоразнообразието и намаляване на риска от природни бедствия в ОСТ;
- Действителни потребности от помощи за развитие;
- Възможни правила за произход, специфични за ОСТ;
- Възможни механизми за финансиране.

Преследваната цел е през 2010 и 2011 г. в партньорство с ОСТ и свързаните с тях държави-членки да тече и постепенно да се засилва процесът на обмисляне на визията за бъдещето. Той следва да подготви почвата за навременно разработване на конкретни законодателни предложения преди края на 2013 г. с оглед изменение на сега действащото асоцииране.